

BILAG 2: Opsamling fra de boligpolitiske temamøder i udvalgene i perioden den 15. april – 28.april 2009.

Temamøde opsamling i Børne- og Ungeudvalget

Temadrøftelsen fandt sted i Børne- og ungeudvalget den 15. april 2009. Udgangspunktet for temamødets drøftelser, var et mundtlig oplæg af Økonomiforvaltningen og Teknik- og miljøforvaltningen samt et oplæg fra Børne- og ungeforvaltningens direktion.

Nedenfor følger i kondenseret form en opsamling af bemærkninger, der blev tilkendegivet på mødet:

- Der blev bemærket, at der i forbindelse med udvikling af nye byområder skal arbejdes for rettidige investeringer i byområdets faciliteter i bred forstand, fx i form af investeringer i trafik, skoler, daginstitutioner, kulturtilbud, sportsfaciliteter og fritidstilbud mv.
- Det blev bemærket, at en boligstrategi ikke kun skal fokusere på udvikling i nye boligområder og nybyggeri, men også skal indeholde forslag til en positiv kontinuerlig udvikling i allerede eksisterende boligområder.
- Der blev bemærket, at det er vigtigt at der sker en inddragelse af lokaludvalg i bolig- og byudvikling, og at der kan hentes inspiration i andre byer og lande fx omkring indsatsen i udsatte boligområder.
- Det blev bemærket, at der i by- og boligudviklingen skal tænkes helhedsorienteret og at dette ikke er opnået i fx Ørestaden.
- Det blev bemærket, at der er behov for et overblik over indsatser i de udsatte boligområder, og en vurdering af hvilke initiativer der virker.
- Det blev bemærket, at ghettoområderne i København ikke er fysisk og størrelsesmæssigt sammenlignelige med ghettoområder i fx Århus og Odense. Derfor kan løsninger herfra ikke nødvendigvis overføres til København.
- Det blev bemærket, at aftalen med BL's 1. kreds ikke giver mulighed for huslejenedsættelse til erhvervsgrupper som fx sygeplejersker, SOSU-assistenten, politifolk og pædagoger. Men at aftalen giver ressourcestærke personer fortrinsret til en bolig i et udsat boligområde.

Center for Byudvikling

Rådhuset, 3. sal, 16
1599 København V

Telefon
3366 2636

E-mail
MSC@okf.kk.dk

EAN nummer
5798009800176

www.kk.dk

- Det blev i forbindelse med aftalen om fleksibel udlejning bemærket, at det er centralt, at der også sikres boligmuligheder til de målgrupper, der ikke er omfattet af aftalens kriterier om fx beskæftigelse og/eller uddannelse.
- Det blev bemærket, at 11 % af de københavnske boliger eller godt 33.000 boliger ikke har adgang til eget bad eller toilet og bad. Af de 33.000 boliger er der 6000 boliger (2 %), hvor beboerne ikke har adgang til eget toilet. I de resterende 27.000 boliger har beboere adgang til eget toilet men ikke til eget bad.

Temamøde opsamling i Socialudvalget

Temadrøftelsen fandt sted i socialudvalget den 15. april 2009.

Udgangspunktet for temamødets drøftelser, var et mundtlig oplæg af Økonomiforvaltningen og Teknik- og miljøforvaltningen samt et oplæg fra Socialforvaltningens direktion.

Nedenfor følger i kondenseret form en opsamling af bemærkninger, der blev tilkendegivet på mødet:

- Det blev bemærket, at der i forbindelse med ændring af beboersammensætningen i udsatte boligområder – fx gennem fleksibel udlejning - er behov for at vurdere muligheder for at bygge nye almene boliger for bl.a. at sikre, at der fortsat er boliger til de målgrupper, som ikke tilgodeses ved fleksibel udlejning.
- Det blev bemærket, at det i arbejdet med mangfoldig by kan overvejes, hvordan der også sættes fokus på en mangfoldig beboersammensætning i byens boligområder, som er domineret af fx ejerboliger, og at problemstillingen således ikke kan isoleres til udsatte boligområder.
- Det blev bemærket, at relevansen af statistiske opgørelser kan styrkes, såfremt de ser boliger i København i en sammenhæng med boliger i hele Hovedstadsregionen.
- Det blev bemærket, at selvom der siden 2000 fortrinsvist er bygget større ejerboliger i København, er der samlet set fortsat 48 pct. boliger med ét eller to værelser i København.
- Det blev bemærket, at der er behov for at kunne udføre mere detaljerede analyser af det samlede prisniveau for alle typer boliger i København og ikke kun for det private ejerboligmarked. Det blev aftalt, at Deloittes rapport om boligpriser og mellemindkomstgruppernes muligheder for at finde bolig i København sendes til udvalgsmedlemmerne.

- Det blev bemærket, at det skal vurderes, om kommunen kan gå i dialog med ejerboligforeninger og andelsboligforeninger om et samarbejde om at etablere fx handicapvenlige boliger eller sær- og plejeboliger ved større renoveringsprojekter.
- Det blev bemærket, at det kunne være hensigtsmæssigt med et overblik over muligheder og fordele og ulemper ved at opføre boliger efter hhv. almenboligloven eller serviceloven.
- Det blev bemærket, at det ville være hensigtsmæssigt med en vurdering af kommunens muligheder for at opkøbe grunde til fx fremtidige almene boligformål og ejer- og andelsboliger til boligsocial anvisning.

Temamøde opsamling i Kultur- og fritidsudvalget

Temadrøftelsen fandt sted i Kultur- og fritidsudvalget den 16. april 2009. Udgangspunktet for temamødets drøftelser, var et mundtlig oplæg af Økonomiforvaltningen og Teknik- og miljøforvaltningen samt et oplæg fra Kultur- og fritidsudvalgets direktion.

Nedenfor følger i kondenseret form en opsamling af bemærkninger, der blev tilkendegivet på mødet:

- Der blev bemærket, at der i forbindelse med udvikling sker rettidige investeringer bredt i trafik, skoler, daginstitutioner, kulturtilbud, sportsfaciliteter og fritidstilbud etc. også er relevant i en boligpolitisk strategi.
- Der blev bemærket, det er vigtigt, at se de dilemmaer og de interesse modsætninger som et større København med flere indbyggere fører med sig.
- Der blev bemærket, at det er vigtigt, at kultur- og kunst i det offentlige rum, tænkes aktivt ind i boligpolitikken
- Der blev bemærket, at der var en opfordring til øget regionalt samarbejde i boligpolitikken.
- Der blev bemærket, at det er vigtigt, at tænke byens tage ind som rum for aktiviteter og kultur.
- Det blev bemærket, at tryghed ikke kun er et spørgsmål om kriminalitet, men også drejer sig om forhold som trafikforhold.
- Det blev bemærket, at for politikere vil det være en fordel, hvis der i forbindelse med større projekter er et samlet overblik over både indtægter og udgifter

- Det blev bemærket, at for politikere vil det være en fordel med større klarhed over hvilke redskaber BR-politikere kan gøre brug af i boligpolitikken
- Det blev bemærket, at midlertidige aktiviteter er helt centrale for at skabe liv og aktivitet i boligområder. Det er centralt at tænke legepladser og andre aktiviteter ind i begyndelsen af planlægningen, der fordrer til bevægelse og idrætsaktiviteter.
- Det blev bemærket, at det er centralt at alle forvaltningerne er i stand til at samarbejde om konkrete projekter og mål for at sikre helhedstænkning i Københavns Kommune.
- Det blev bemærket, at nye boligpolitiske initiativer skal tænkes sammen med allerede eksisterende tiltag.
- Det blev bemærket, at det i eksemplet om helhedsplan for Valby Idrætspark gjort opmærksom på, at KFU i behandling af indstilling for Valby Idrætspark havde en række bemærkninger
- Det blev bemærket, at der blev stillet spørgsmål ved, om det overhovedet ønskværdigt for København med en tilvækst på 45.000 nye borgere – en række usikkerheder
- Det blev bemærket, at der forekom usikkerhed om, hvorvidt der reelt er behov for 25.000 nye boliger i København.

Temamøde opsamling i Beskæftigelses- og integrationsudvalget

Temadrøftelsen fandt sted i Beskæftigelses- og integrationsudvalget den 16. april 2009. Udgangspunktet for temamødets drøftelser, var et mundtlig oplæg af Økonomiforvaltningen og Teknik- og miljøforvaltningen samt et oplæg fra Beskæftigelses- og integrationsforvaltningens direktion.

Nedenfor følger i kondenseret form en opsamling af bemærkninger, der blev tilkendegivet på mødet:

- Det blev bemærket, at det er nødvendigt at etablere almene boliger, så der fortsat findes et tilbud til københavnere med beskedne indkomster – også dem der ikke falder inden for målgruppen til fleksibel udlejning.
- Det blev bemærket, at der mangler et overblik over, hvilke boligpolitiske initiativer, der kan lade sig gøre inden for den nuværende lovgivning og potentielle initiativer, der ikke er mulige at etablere inden for den eksisterende lovgivning.
- Det blev bemærket, at der er et behov for at tænke boligpolitik sammen med erhvervsudvikling og rekruttering af kvalificeret udenlandsk arbejdskraft.

- Det blev bemærket, at der ikke udelukkende fokuseres på sociale indsatser i fokusområdet ”Den trygge by”, men også at fysiske forhold som arkitektur tænkes ind i boligstrategien, for at sikre bedre leve- og boligbetingelser i de almene områder.
- Det blev bemærket, at det skal undersøges hvilke boligsociale aktiviteter, der allerede er etableret for at skabe en mere tryk og social stabil by og få klargjort, om der er en problemstilling med, at der generelt mangler tilbud til børn og unge, eller om problemet snarere er, at de tilbud, der findes, ikke benyttes af de mest udsatte grupper af børn og unge.
- Det blev bemærket, at der kan være behov for en langsigtet plan for den eksisterende bygningsmasse i lyset af at reducere CO2 udledningen fra boliger.
- Det blev bemærket, at boligpolitik og byudvikling ikke kun bør have fokus på nybyggeri og nye boligområder, men også indsatser og initiativer, der er rettet mod det eksisterende byggeri.
- Det blev bemærket, at der er et behov for at image-forbedrende initiativer i boligstrategien.
- Det blev bemærket, at ikke kun borgerne skal ændre adfærd for at sikre et bedre klima i København, det skal også gælde for boligorganisationer og andre aktører.
- Det blev bemærket, at der er et behov for at undersøge forholdet mellem arealerne for offentlige bygninger og boliger og deres udledning af CO2.

Temamøde opfølgning i Teknik- og Miljøudvalget

Temadrøftelsen fandt sted i Teknik- og Miljøudvalget d. 22. april 2009. Udgangspunktet for temamødets drøftelser, var et mundtlig oplæg af Økonomiforvaltningen og Teknik- og miljøforvaltningen samt et oplæg fra Teknik- og miljøforvaltningens direktion.

Nedenfor følger i kondenseret form en opsamling af bemærkninger, der blev tilkendegivet på mødet:

- Det blev bemærket, at edderkoppespindene viser, at andelsboligformen er den boligform, der rummer den mest homogene beboersammensætning og, at der derfor bør sættes på fremme af denne.

- Det blev bemærket, at der bør arbejdes med nye ejer-lejerformer/mellemformer i forlængelse af stigningen i pris på andelsboliger.
- Det blev bemærket, at salg af almene boliger kunne være et redskab i områder med overrepræsentation af almene boliger.

Der blev stillet en række spørgsmål på mødet:

- Hvordan har udviklingen været i.f.t. nedbringelse af antallet af lejligheder med installationsmangler? Svaret vil indgå i dokumentationsmaterialet for den boligpolitiske strategi.
- Hvilke boliger efterspørges/vil blive efterspurgt for fremtiden, og har vi dokumentation for dette? Dette vil indgå i det videre arbejde med den boligpolitiske strategi.
- Hvad sker der med de arbejdsløse, der måtte komme bag i boligkøen i den almene sektor som følge af udlejningsaftalen? Som en del af evalueringen af udlejningsaftalen indgår en vurdering af, hvilke konsekvenser aftalen har for borgere uden job og, hvor mange af disse, der bliver afvist som følge af aftalen. Dette vil fortsat blive overvåget nøje også i lyset af konjunkturændringerne. Aftalen skal evalueres endeligt og, hvis det er ønskeligt, fornyes ved udgangen af 2010.
- Må kommunen, hvis den ønsker det, bruge flere midler til nedbringelse af antallet af lejligheder med installationsmangler, eller må kommunen kun matche statens midler? Ja, kommunen må gerne bruge flere midler end, hvad der matcher den statslige ramme til afhjælpning af installationsmangler.
- Hvilke redskaber findes der til sikring af mere blandede boligområder, herunder som følge af den nye boligaftale på Christiansborg? Svaret vil indgå i den boligpolitiske strategi og i en orientering af Teknik- og Miljøudvalget om boligaftalen indgået på Christiansborg.
- Findes der andre muligheder for kommunal anvisning end den almene sektor? Nej, den almene sektor er det eneste sted, hvortil kommunen kan anvise borgere uden bolig/fra den boligsociale venteliste.

Teknik- og Miljøudvalget bad om at få tilsendt den livsformanalyse, som Økonomiforvaltningen har fået udarbejdet.

Temamøde opfølgning Sundheds- og omsorgsudvalget

Temadrøftelsen fandt sted i Sundheds- og omsorgsudvalget den 23. april 2009. Udgangspunktet for temamødets drøftelser, var et mundtlig oplæg af Økonomiforvaltningen og Teknik- og miljøforvaltningen samt et oplæg fra Sundheds- og omsorgsforvaltningens direktion.

Nedenfor følger i kondenseret form en opsamling af bemærkninger, der blev tilkendegivet på mødet:

- Det blev bemærket, at statistik omkring prisudviklingen på ejerboliger også bør tage højde for renteutvikling og den generelle pris- og lønudvikling.
- Det blev bemærket, at ældre ikke nødvendigvis har svært ved at leve op til miljøstandarder, da netop denne gruppe af borgere ofte er sparsommelig med fx el, varme og vandforbrug.
- Det blev bemærket, at der er behov for et overblik over, hvor mange ældre der bor i utidssvarende boliger med basale installationsmangler som eget bad og toilet.
- Det blev bemærket, at mange københavnske lejligheder, til trods for at indeholde de basale installationer stadig lider af fx utidssvarende badeforhold.
- Det blev bemærket, at mange ældre bor i boliger, som de på grund af boligstørrelsen har svært ved at gøre rent, og at der eventuelt kunne overvejes initiativer, således at ældre nemmere får adgang til fx mindre boliger, som bedre svarer til de ældres behov.
- Det blev bemærket, at det i forbindelse med boligens installationsmangler skal vurderes, hvorvidt det fortsat er kommunens opgave at sikre udbedring af de resterende boliger med installationsmangler i Københavns Kommune.
- Det blev bemærket, at nye former for boliger til ældre og seniorer, fx ”olle-koller” og seniorbofællesskaber er en god idé, og at det skal vurderes, hvilke muligheder kommunen har for at engagere sig i etablering af denne boform.
- Det blev bemærket, at der i forbindelse med boligoplægget kan ske en vurdering af ældre nydanskere og deres boligbehov.
- Det blev bemærket, at kommunens ældre borgere ikke ønsker at bo i ”ældre-ghettoer”, og at der generelt kan være behov for at blande områder med ældreboliger med andre boligtyper. Der skal tænkes i boligmuligheder for ældre og faciliteter til ældre i udviklingen af nye by- og boligområder.
- Det blev bemærket, at det skal indgå i overvejelserne omkring en ny boligpolitik, om der med boligpolitiske initiativer, der

har til sigte at ændre prisniveauet på boligmarkedet, er en risiko for at skævvride boligmarkedet.

- Det blev bemærket, at der i Københavns Kommune er relativt få ejerboliger sammenlignet med resten af landet, og at en boligpolitik bør afspejle denne fordeling.

Temamøde opsamling i Økonomiudvalget

Temadrøftelsen fandt sted i Økonomiudvalget den 28. april 2009. Udgangspunktet for temamødets drøftelser, var en opsamling af drøftelserne i de seks øvrige udvalg.